

III 19/1980

1119801465,2

COBISS *

Vestnik

GLASILO KOLEKTIVA

LETO XVI., ST. 2 • CELJE, FEBRUAR 1980

Ob Dnevu žena

Vsako leto je 8. marec tisti dan, ko se spomnimo naših žena, mater, delavk, naših neumornih bork za lepšo, boljše in svobodnejšo bodočnost naših otrok, mladine in sploh naše družbe. Vsaj ta dan jim želimo napraviti nekoliko drugačen od ostalih dni v letu, bolj prazničen, poln cvetja in veselja. Pripravljamo jim prireditve, pogostitve, pošiljamo jim voščilnice z najiskrenejšimi čestitkami in željami ob njihovem prazniku.

Vse to je lepo, vendar je to samo en dan v letu, ko so naše žene deležne takšne pozornosti in ko se spominjamo njihove revolucionarne poti v boju za svobodo in enakopravnost. Zato menim, da ni dovolj, da se samo en dan v letu spomnimo naših žena, njihovega dela, temveč jim je potrebno izkazovati našo pozornost vsak dan, vsak trenutek, še posebej takrat, ko se žena znajde v stiski, bodisi socialni, ekonomski ali kateregakoli značaja. Prav tako je pomembno poznati vloge, ki jih ima danes žena v socialistični samoupravni družbi.

Danes lahko veliko beremo in slišimo o položaju žensk in njihovem vključevanju na vseh področjih družbenega življenja in dela, tako doma in po svetu. V velikem delu sveta še vedno poudarjajo materinstvo kot prvenstveno vlogo žene; res je prvenstvena, vendar ni edina, zato je ženska v teh deželah prikrajšana za dejavnosti, ki po njihovi ideologiji ne sodijo v njen okvir. Še vedno pa so razlike med razvitimi in nerazvitimi deželami. V Afriki, Aziji ima žena izključno samo dolžnosti in je brez pravic, ki pa jih imajo žene v Zahodni Evropi in Severni Ameriki. Socialistične dežele so na tem področju res naredile korak naprej, vendar pa se ta korak kaže predvsem v teoriji in ne v praksi.

Tudi v naši družbi je precej razprav, resolucij in drugih dokumentov, ki govorijo o afirmaciji žensk v naši družbi. Res je postala ženska delavka, tudi samoupravjal-

Možnosti za prodor ženske na vsa področja so zagotovljene z našo ustavo, z vsemi zakoni in nenačrtne z Zakonom o združenem delu. Torej je ženska povabljen k delovanju na vseh področjih in vsi si želimo njene prisotnosti, ki naj bi postala trajen dejavnik v razvoju naše družbe. Ker je naša družba demokratična in humana, mora biti to ena izmed njenih prvenstvenih nalog. Humanizacija odnosov med spoloma mora pripeljati žensko do enakosti z moškimi tudi v gospodarstvu, v DPO in v občinski skupščini. Negativen pojav, ki je še vedno prisoten in je bistvenega pomena, je miselnost — ostanek preteklosti — da je žena le gospodinja in mati. Prav tako tudi miselnost, ki se nanaša na družbeno vlogo moških. Zato bi bilo potrebno pospešiti družbeno izobraževanje žensk kot moških.

O biološki enakopravnosti bi težko govorili. Zato ženskam ne smemo odvzeti naravne naloge — materinstva, temveč jo moramo še poudarjati in ji nuditi, da bo lahko vlogo matere opravljala čim boljše in varnejše in da bo pri tem deležna vse družbene pomoči in podpore.

Naj zaključimo z željo, da naj bodo ženske poleg matere, tudi nosilke družbenih akcij. S to željo naj vam iskreno čestitam k dnevu, ki je samo eden v letu. Do sedaj res samo eden, toda v razvoju demokratizacije odnosov naj postanejo vsi dnevi v letu čas, ko bosta moški in ženska združevala svoje delo enakopravno na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Anica Rožič

ka, vendar se njeno delo in samoupravljanje odraža predvsem v TOZD-u in KS ter v organih DPO. Če vsaj malo spremljamo družbeno dogajanje, lahko vidimo, da na sejah raznih zborov, komisij ali svetov sodelujejo v večini le predstavniki moškega spola. Tudi aktivnost žena je bistveno manjša in zaradi tega tudi njena vloga v družbi. Ideologija družbe pa želi enakopravnost na vseh področjih.

Ob prazniku
Dnevu žena
iskrene čestitke

Nova blagovnica v Šentjurju

Predsednik DS TOZD prodaje Šentjur tov. Gračnar Ivan med otvoritvenim govorom

Nova delovna zmaga za Merx — nova blagovnica v Šentjurju, ki je bila manifestirana dne 15. 2. 1980 ob svečani otvoritvi. Zbralo se je lepo število krajanov in tudi potrošnikov od drugod, ki so želeli videti sodobno blagovno hišo. O dobri založenosti ni treba posebej poudarjati. Za to so poskrbeli prizadevni trgovski delavci TOZD prodaje Šentjur, v katere sklop spada nova blagovnica. Svečani otvoritvi so prisostvovali tudi številni predstavniki družbeno političnih organizacij in javnega življenja ter seveda tudi tisti, ki so od početka že pri načrtovanju in pa kot izvajalci do končne faze sodelovali pri gradnji.

V pozdravnem nagovoru je predsednik DS TOZD prodaje Šentjur tov. Gračnar Ivan podal opis gradnje blagovnice in dejal:

»Ko predajamo namenu novo blagovnico v Šentjurju, praznujemo eno od mnogih delovnih zmag naše delovne in temeljne organizacije Merx. Dela na tej blagovnici so se pričela oktobra 1978 in so se zaradi težav pri temeljenju in kassitve obrtniških del zavlekla do danes.

Na odločitev za gradnjo te blagovnice je bistveno vplival tudi izredno aktiven odnos SOB Šentjur in njenih odgovornih predstavnikov, ki so se vključevali pri pridobivanju potrebne dokumentacije

in sredstev ter tako bistveno skrajšali pripravljalni postopek.

Ta veličastna zgradba, ki jo danes odpiramo, ima skupno 2850 m² vseh površin. V pritličju je na desni strani na 348 m² čiste prodajne površine velika samopostrežna trgovina z živilskimi potrebščinami.

Tu se bo lahko nakupovalo z vozčki in ko bo končana zunanja ureditev, bodo lahko kupci kupljeno blago pripeljali do avtomobilov na parkirišču ob objektu. Na levi strani pa je 90 m² bifeja. Po dokončanju zunanje ureditve pa bo urejen tudi letni vrt z 80 sedeži. V nadstropju, ki ima 835 m² prodajnih površin, je razvrščeno industrijsko blago, začeni od kozmetike, posode, bele tehnike, gospodinjskih potrebščin, stekla in porcelana, radio in TV akustike, konfekcije, perila, meterskega blaga, volne, pletenin, usnjene galanterije, čevljev in igrač.

V tretji etaži pa bo na voljo 304 m² prodajnih površin za pohištvo, talne obloge, odeje, zavese in svetila.

Trenutno smo blagovnico zalozili z blagom, za katerega menimo, da je glede na dolgoletne izkušnje in povpraševanje potrošnikov najbolj primerno. Hvaležni pa bomo, če bodo potrošniki preko potrošniških svetov in seveda tudi direktno signalizirali potrebe po drugih artiklih. Zagotavljamo vam, da bomo upoštevali vaše želje in jih skušali realizirati v obojestransko zadovoljstvo.

Blagovnica bo zaposlovala 80 delavcev, ki bodo zagotavljali, da bodo potrošniki zadovoljivo postreženi in da se bdo pri nakupovanju dobro počutili. S solidno in s hitro postrežbo si bomo prizadevali, da zmanjšamo nenormalno visok odliv kupne moči iz naše občine in s

Številni Šentjurčani in okoličani prisostvujejo svečani otvoritvi

tem prispevali svoj delež pri hitrejšem odpravljanju nerazvitih slovenskih občin.

Stroški gradnje so znašali:

— gradbeno obrtniška in instalacijska dela	30,192.000,—
— zunanja ureditev	5,538.000,—
— oprema	10,392.000,—
— načrti	650.000,—
— nadzor	460.000,—
— zemljišče	160.000,—
— komunalni prispevek	1,800.000,—
— zaklonišče	510.000,—
— ostala nepredvidena izplačila	734.000,—
— prispevek za energetiko	2.421.000,—
— obratna sredstva	15,200.000,—

Skupaj din 68,057.000,—

Viri financiranja so:

Kredit LB za osnovna sredstva in za obratna sredstva, kredit Slovenijales za opremo, kredit izvajalca gradbenih del GRADIS, kredit izvajalca zunanje ureditve NI-VO, lastna sredstva TOZD in DO.

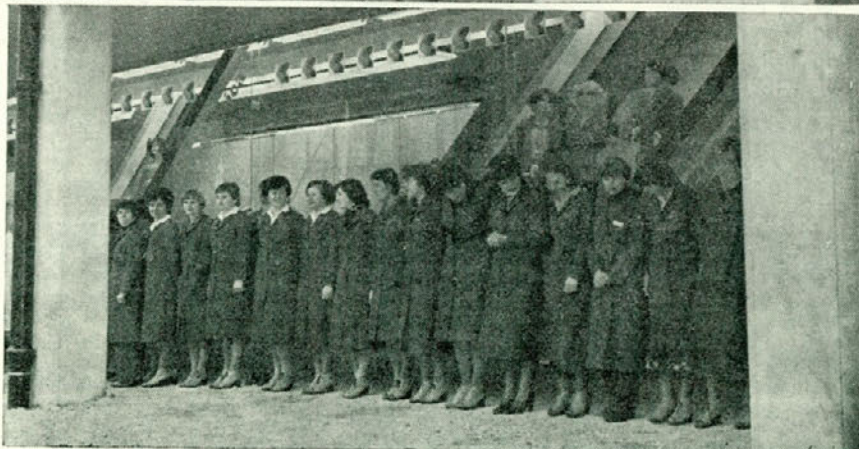
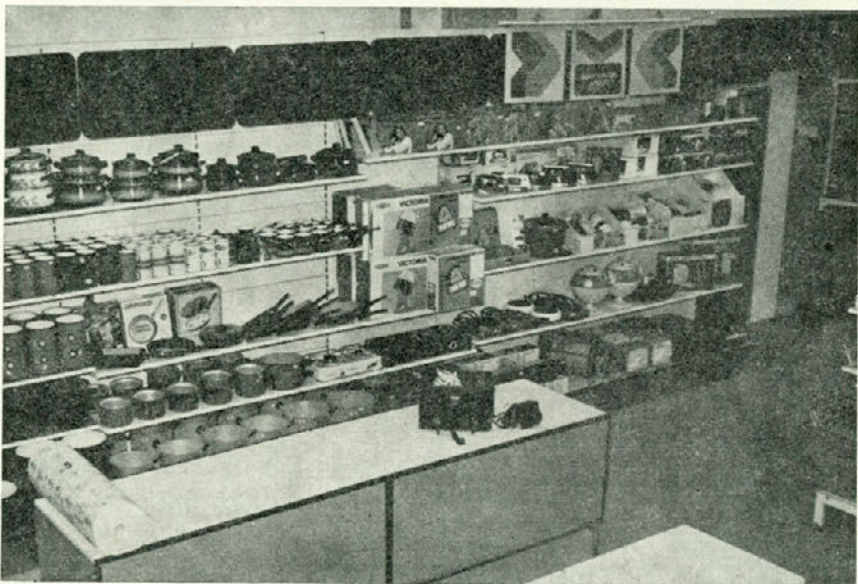
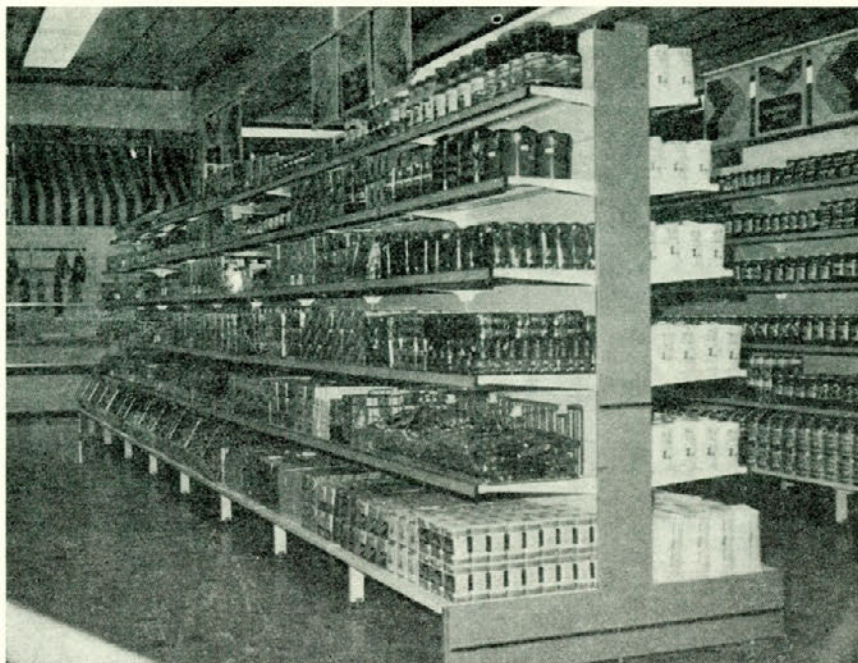
Kreditni so najeti na zelo kratke odplačilne roke, zato bo pri odplačevanju anuitet obremenitev za našo TOZD izredno velika.

Čutim dolžnost, da se v imenu kolektiva naše TOZD zahvalim vsem članom ostalih TOZD Merx Celje, ki so našli razumevanje in uvideli potrebo po gradnji sodobne trgovske hiše v Šentjurju in so s svojo finančno udeležbo omogočili izgradnjo te blagovnice, ki bo v ponos ne samo TOZD prodaji Šentjur, ampak celotnemu kolektivu Merxa, prav posebej pa tudi v ponos občanom Šentjurja.

Še posebej se zahvaljujem za vsa prizadevanja in pomoč generalnemu direktorju tov. Dolinšek Vitomiru in vsem tistim, ki so na kakršenkoli način sodelovali pri gradnji in s svojimi osebnimi prispevki dali svoj delež k tej lepi in mogočni zgradbi.

Predstavnike družbenopolitičnih organizacij, krajevnih skupnosti in sveta potrošnikov pa prosim za še nadaljnje sodelovanje.

(Nadaljevanje na 4. strani)

Zgoraj: Okusno urejene police so privabile kupce.
Sredi: Oddelek posode, bele tehnike in gospodinjskih potrebščin.
Spodaj: Kolektiv blagovnice.

Oddelek konfekcije, perila, metrskega blaga in pletenin

V III. etaži oddelek pohištva in svetil

Prepričan sem, da bo nova blagovnica v Šentjurju opravičila pričakovanja potrošnikov, zato prosim najstarejšega člana kolektiva, da preda blagovnico svojemu namenu. Zaposlenim delavcem pa želim v novem objektu mnogo delovnih uspehov.

Nato je najstarejši član kolektiva tov. Šporar Drago s tem, ko je odprl vrata v blagovnico in predal objekt svojemu namenu, povabil navzoče na ogled prostorov in na nakup.

Urednik

Šentjurska trgovina skozi čas

Razvita obrt in trgovina sta sedanjí Šentjur iz skromnega srednjeveškega naselja dvignili v trg, ki ga prvič navajajo leta 1384. Najvažnejša pridobitev trga so bili privilegiji, s katerimi so vladarji podeljevali trgu pravice do sejmov, ki jih je bilo letno kar dvanajst.

Do preloma 19. v 20. stoletje je naziv trškega naselja veljal le za Gornji trg, v katerem je bilo farno središče, lokalno tržno središče, sejmišče, gostilne s furmanskimi hlevi, obrtne delavnice, sodnija, občina in od leta 1769. dalje tudi šola.

Izgradnja dvotirne Južne železnice od Dunaja do Ljubljane leta 1846. je povzročila, da se je po malem začel razvijati tudi spodnji del naselja ob cesti in železnici. Ugodne prevozne možnosti so povzročile razvoj velike trgovine s senom, slamo, kmetijskimi pridelki, poljedelskimi stroji in z ustanovitvijo parne žage tudi rezanega lesa in furnirja.

Pred II. svetovno vojno je bila trgovska mreža v Šentjurju in bližnji okolici razmeroma gosta. V Gornjem trgu je imela trgovino z mešanim blagom Urbajs Pepca, Savelli v sedanji Jugovi hiši, Artman, t.j. bivša Kartinova specializirana trgovina z železnino, največja je bila Zdolškova trgovina s prodajo na veliko in jajčno zadrugo. Nasproti šole je bila mala trgovina s šolskimi potrebščinami, trafiko in v mali meri tudi z živili: lastnik Majerle. Kjer je sedaj papirnica je bila Mastnakova trgovina z Mešanim blagom in zalogo piva Union. Na križišču je bila trgovina Adam Kincl — leta 1936 jo je prevzel Klima Karel. Preko železnice je bila v nekdanji Šporerjevi hiši trgovina z mešanim blagom — lastnik Pevec Andrej. V Novi vasi sta trgovala Čretnik Franjo in Šmit Feliks, pri Ahacu Novak Betka, na Grobelnem Voga, na Selah Zupanc in na Blagovni Simončič.

Trgovino s senom so imeli Adam, Franc in Avgust Kincl; ob cesti so bile dolge šupe, mostne tehtnice in stiskalnice za seno in slamo. Seno so prodajali tudi v inozemstvo in jugoslovanski vojski. Dnevno so nakladali povprečno po 2 vagona.

Po osvoboditvi se je trgovina v Šentjurju razvijala prav tako kot v ostalih krajih. Najprej 1946. leta nacionalizacija z NAPROZO, nato PRESKRBA, RESEVNA in 1968. združitev z MERXOM.

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

Utemeljitev in pionir moderne in sodobne trgovske mreže v šentjurski občini je bil direktor Karel Adrinek, ki je v dvanajstih letih službovanja na področju trgovine opravil ogromno delo. 1963. leta je bila zgrajena prva blagovnica, ki so jo čez deset let razširili in je imela površino 671 m² (sedanja ima 2800 m²). Žal je Karel Adrinek svo-

je plodno delo prehitro končal, star komaj 43 let.

V krajevni skupnosti Šentjur center in okolica so sedaj trgovine pri Jakobu, Novi vasi, poslovalnica Kamenjo, papirnica, trgovina s tehničnim in gradbenim materialom in od 16. februarja dalje moderna sodobna blagovnica.

Ernest Rečnik

Kaj nam novega prinaša dogovor o uresničevanju družbene usmeritve razporejanje dohodka v letu 1980?

Dogovor katerega predlog smo dobili že v začetku februarja, objavljen bo tudi v uradnem listu takoj po sprejetju, je dokument, ki nam bo v naslednjem obdobju usmerjal vse naše stabilizacijsko ravnanje in tudi utrjeval naše samoupravno vodenje. Pospeševal bo samoupravno planiranje in stimuliral delitev po delu, dohodkovno povezovanje, svobodno menjavo dela itd. Stopnje rasti OD in sredstev za skupno porabo, ki naj bi jih dosegli v letu 1980 so v resoluciji navedene posebej za vsako panogo oz. dejavnost. Da bi se realizirala tako predvidena rast OD dogovor pravi, da je nujno v samoupravnih splošnih aktih TOZD opredeliti delitev dohodka in sredstev za OD ter le-te vskladiti s politiko določeno v resoluciji.

Te usmeritve bo potrebno v TOZD uveljaviti tudi v svojih planskih dokumentih za leto 1980, seveda pa tudi sproti spremljati razporejanje dohodka in OD ter zagotavljati, da se med letom in v letu 1980 kot celoti uveljavijo te usmeritve.

Predlog dogovora je sestavljen iz 6 osnovnih tematskih področij:

Prvo zajema splošne določbe, v drugem so podane usmeritve za planiranje razporejanja dohodka in oblikovanje sredstev za OD. V tretjem so podane usmeritve za planiranje razporejanje dohodka in oblikovanja sredstev za OD, v četrtem so zajete usmeritve za izplačevanje sredstev za namene skupne porabe, v petem so zajete naloge in obveznosti posameznih udeležencev dogovora, medtem ko so na koncu kakor običajno še prehodne in končne določbe.

Splošne določbe opredeljujejo udeležence dogovora in jih zavezujejo za delovanje v smislu resolucije. Govora je torej o dohodku, OD, skupni porabi, sredstvih za a-

kumulacijo in o njihovih razmerjih.

Osrednji del dogovora je posvečen temeljnim usmeritvam za planiranje in razporejanje dohodka in OD v TOZD pri pripravljanju in sprejemanju svojih planskih aktov. Te usmeritve zahtevajo upoštevanje prispevka živega in minulega dela k dohodku TOZD, kar pomeni kvaliteto povečevanje dohodka na račun povečane produktivnosti dela, boljše discipline, zmanjševanje stroškov in boljšega izkoriščanja notranjih rezerv.

Določbe tretjega poglavja se nanašajo na usmeritve pri planiranju, razporejanju dohodka in oblikovanja sredstev za OD ter njihova uresničevanja v dejavnostih izven materialne proizvodnje. Mišljene so odločbe, ki stimulirajo gospodarjenje v trgovinskih organizacijah na debelo, ob upoštevanju resolucijske omejitve na 16 %, tudi če bi rast dohodka omogočala višjo rast sredstev za osebne dohodke.

V nadaljevanju je opredeljena DSSS in delovne skupnosti poslov-

nih skupnosti, kjer naj OD rastejo v sorazmerju z rastjo OD v TOZD, za katere DSSS opravljajo dela in naloge, ob upoštevanju limita na 16 % povsod tam, kjer odnosi pri pridobivanju dohodka med TOZD in DSSS niso urejeni v skladu z zakonom o združenem delu.

Podobne določbe so opredeljene tudi za delovne skupnosti, organov družbenopolitičnih skupnosti, državnih organov družbenih organizacij in društev.

V četrtem poglavju so podane usmeritve za izplačila sredstev za namene skupne porabe. Določbe predstavljajo konkretizacijo določil republiške resolucije in restrikcije na področju skupne porabe. Posebej je opredeljeno, da porast izplačil sredstev za namene skupne porabe v OZD izven materialne proizvodnje ter DSSS v materialni proizvodnji ne bi presegel 13 % glede na izplačila v letu 1979. Da bi zadeve povsem ne poenotili so vgradili načelo, ki pravi da delavci v tistih organizacijah združenega dela, kjer so v letu 1979 izplačali za namene skupne porabe iznad poprečno ugotovljenih izplačil v gospodarstvu SRS, povečujejo izplačila v letu 1980 ustrezno počasnije, delavci v TOZD, kjer izplačana sredstva za skupno porabo v letu 1979 niso dosegla 70 % povprečno izplačanih sredstev za skupno porabo v gospodarstvu SRS v letu 1979.

V petem poglavju so zajete naloge in obveznosti posameznih udeležencev dogovora, medtem ko je v prehodnih in končnih določbah povdarek predvsem na apelu delavcem, da se ob zaključnem računu za leto 1979 vzdržijo vseh izplačil OD po ZR in zagotovijo, da se bo napram letu 1978 povečal delež sredstev za akumulacijo.

PRIPIS: Medtem je dogovor že objavljen v Ur. list SRS št. 3, 7. februarja.

Frančeškin Zare

Bližajo se volitve organov upravljanja

Poteka dvoletni mandat organov upravljanja, ki so bili v temeljnih organizacijah in v delovni skupnosti skupnih služb izvoljeni dne 11. 5. 1978.

Da ne bi zašli v časovno zaganje je potrebno že sedaj začeti s pripravami na nove volitve. Sem sodi v prvi vrsti evidentiranje kandidatov za delegate v delavski svet TOZD, za delegate v skupno disciplinsko komisijo, za člane komisije samoupravne delavske kontrole v TOZD in za delegate v delavski svet delovne organizacije.

Čeprav so v statutih TOZD

(sprejetih na referendumu, dne 24. 5. 1979) povsem jasna določila, od evidentiranja kandidatov do same izvedbe volitev organov upravljanja, ne bo napak, če s tem v zvezi nudimo nekaj podrobnejših napotkov. Želimo namreč, da bi kandi-dacijski in volilni postopek potekal enotno in načrtno, skladno z veljavnimi predpisi, brez kakršnihkoli nejasnosti.

Kot prvo velja opozoriti na število delegatov v delavskem svetu TOZD. Večina statutov namreč ne

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

določa konkretnega števila delegatov, ampak je le-to odvisno od števila samoupravnih delovnih skupin. Vsaka samoupravna delovna skupina delegira v delavski svet enega člana, s tem, da delavski svet ne more šteti manj kot 5 delegatov. Ko je delavski svet TOZD, upošteva ta kriterij ugotovil in odločil o številu delegatov v delavskem svetu in drugih organih upravljanja, ki se volijo neposredno, bo dal pobudo sindikalni organizaciji, da izvede evidentiranje kandidatov za delegate v delavski svet in druge neposredno voljene organe (skupna disciplinska komisija, komisija samoupravne delavske kontrole, delegati v delavskem svetu delovne organizacije).

Ne bo odveč opozorilo, da je naloga sindikalne organizacije zelo pomembna in odgovorna. Pri evidentiranju kandidatov bo morala upoštevati tako sestavo organov upravljanja, ki bo ustrezala strukturi delavcev v TOZD, pri tem pa izbirati kandidate, od katerih z gotovostjo pričakujemo samoupravljalško zavest in razgledanost, resnost, zanimanje in disciplino, skratka, vse pozitivne lastnosti, ki naj bi jih imel dober samoupravljalec.

Evidentiranje kandidatov bo sindikalna organizacija izvedla na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Tu bodo delavci razpravljali o možnih kandidatih in izbrali enega ali več najprimernejših, odvisno od tega, ali se bodo odločili za zaprto ali odprto kandidatno listo. Ko bodo v samoupravnih delovnih skupinah končane razprave in kandidati evidentirani, bo sindikalna organizacija na podlagi pisмениh izjav kandidatov, da sprejemajo kandidacijo, sestavila kandidatno listo:

1. delegatov v delavski svet TOZD,
2. delegatov v skupno disciplinsko komisijo (3 delegate),
3. članov komisije samoupravne delavske kontrole (5 članov) in
4. delegatov v delavski svet delovne organizacije (5 delegatov).

Tako kandidatno listo bodo delavci ponovno obravnavali in jo sprejeli na zboru.

Sodimo, da velja za izvedbo kandidacijskega postopka določiti nekoliko daljši rok. To pa zavoljo temeljitejših razprav in čimboljše ter doslednejše izbire kandidatov. Zato priporočamo, da se kandidacijski postopek uvede že v prvi polovici meseca marca t. l. in konča do 15. aprila 1980. Po tem datumu in ko bo kandidatna lista nared, naj delavski svet TOZD najkasneje do 20. aprila 1980 razpiše volitve na dan 9. maja 1980 in jih objavi tako, da bo varovan najmanj 15 dnevni rok od objave razpisa pa do samih volitev.

Delavski svet bo hkrati z razpisom volitev imenoval tričlansko volilno komisijo in prav toliko namestnikov, kot tudi tričlansko komisijo za sestavo volilnih imenikov. Seveda pa lahko izvedbo volitev opravijo že obstoječe komisije, ki so izvedle referendum.

Naloge volilne komisije so podrobno razčlenjene v statutu TOZD (66. člen) in jih ni potrebno tu ponavljati. Vsekakor pa velja opozoriti na pravočasno pripravo tehnične izvedbe volitev, kot npr. potrditev in objava kandidatne liste, določitev volišč, priprava glasovnic in volilnih imenikov za vsako volilno enoto, volilnih skrinjic, formulare zapisnikov itd.

Volitve organov upravljanja bodo letos opravile:

- TOZD prodaja Celje,
- TOZD prodaja Laško,
- TOZD prodaja Sentjur,
- TOZD prodaja Ravne na Koroškem,
- TOZD prodaja Slovenj Gradec,
- TOZD prodaja Šoštanj,
- TOZD prodaja Ruše,
- TOZD gostinstvo in turizem Celje
- TOZD gostinstvo in turizem Ravne na Koroškem,

- TOZD pekarnar in slaščičarne Celje,
- TOZD transport in obrtne storitve,
- Delovna skupnost skupnih služb Celje in
- Delovna skupnost skupnih služb Ravne na Koroškem.

TOZD pekarnar in slaščičarne Rogaška Slatina, TOZD gostinstvo in turizem, Radlje ob Dravi in TOZD Mlin, Celje ter TOZD prodaja Radeče, bodo volile svoje samoupravne organe naslednje leto, oz. ko jim bo potekel mandat.

Člen 59 Samoupravnega spoznaja o združevanju v delovno organizacijo Merx (sprejet na referendumu, dne 24. 5. 1979) določa, da izvolita delovni skupnosti skupnih služb Celje in Ravne na Koroškem skupno petčlansko delegacijo v delavski svet delovne organizacije. Tako bo za razliko od temeljnih organizacij evidentirala DSSS Celje le 3 kandidate, DSSS Ravne pa 2 kandidata za delegate v delavskem svetu delovne organizacije.

Kot vselej doslej, bo delovna skupnost skupnih služb na voljo temeljnim organizacijam, za izdelavo glasovalnega materiala in drugo potrebno strokovno pomoč. Seveda pa mora biti zahtevek pravočasno in vsebinsko jasen. F. Š.

Smo pred volitvami v OO ZSMS

Ob izteku vsakega mandatnega obdobja je potrebno izvesti volilne programske konference osnovnih organizacij ZSMS. Zavedati pa se moramo pomena volilnih konferenc, ki niso samo v volitvah predsedstev in predsednikov OO ZSMS, pač pa predvsem kritičen in samokritičen pregled aktivnosti in uspešnosti dela v preteklem obdobju. Se pravi, da morajo imeti le te dvojen značaj: morajo biti ocena aktivnosti v preteklem obdobju, ter dogovor za nadaljnje delo. Opozoriti velja, da morajo biti te naloge opravljene do 30. marca 1980, zaradi nemotenega in usklajenega delovanja celotnega procesa volitev mladih na nivoju občine.

In kaj bi bilo dobro vedeti ob pristopu k tako pomembni nalogi, ki je pred nami:

1. Ne smemo pozabiti na celoten potek kadrovanja, ki zajema evidentiranje, predkandidacijski postopek, kandidacijski postopek in volitve. Kadrovske priprave vodi sekretar OO ZSMS ali pa posebej zato imenovana komisija. V vodstvih osnovnih organizacij morajo biti predvsem tisti člani ZSMS, ki so se pri dosedanjem delu pokazali kot sposobni za prevzem odgovornosti nalog v okviru ZSMS

oziroma, da so njihova prizadevanja usmerjena na: uresničitev sprejetih nalog v ZSMS, zavzemanje za razvijanje samoupravnih družbenih odnosov, celotno sodelovanje znotraj sredin v katerih živijo in delajo, pozitiven odnos do pridobitve NOB in socialistične revolucije ter ostalih DPO, predvsem do ZK.

Predsedstvo OO ZSMS mora biti sestavljeno na delegatskem principu, pri evidentiranju pa morajo sodelovati tudi vodstva ostalih DPO. Poleg predsedstva se izvolijo še predsednik sekretar in nad. odbor. Zaradi kontinuitete dela se zamenja največ 2/3 članov predsedstva.

2. Z vidika organizacije konference je potrebno opozoriti na to, da se v priprave vključi najširši krog članstva osnovnih organizacij. Za samo konferenco pa, da se le ta skliče ob primerni uri in v ustreznem prostoru, da so vabila pravočasno poslana tako članstvu kot ostalim DPO in občinski konferenci ZSMS, pripravljena ustrezna vsebina konferenc, ob pripravi vseh potrebnih materialov.

(Nadaljevanje na 7. strani)

(Nadaljevanje s 6. strani)

3. Pri našem delu v prihodnje pa velja omeniti da moramo pripraviti programsko usmeritev za obe leti in načrt za tekoče leto, ki je konkretizacija programske usmeritve. Osnovno vodilo pri tem pa morajo biti naslednja področja dela:

— vloga ZSMS v delegatskem in političnem sistemu

— idejno politično delo v osnovnih organizacijah ZSMS
— kadrovska politika
— vloga mladih na področju planiranja.

Skratka naloga mlade generacije je, da se aktivno vključuje v proces družbenoekonomskega in političnega sistema social. samoupravljanja.

F. B.

Predlog regresa za letni dopust

Sredstva za letni dopust za leto 1980 se delijo v naslednji obliki:

- iz oblikovanja sredstev se izplača vsakemu delavcu v rednem delovnem razmerju 1.800,00 din
- dodatno k regresu 1.800,00 din se izplača po točkovni ocenitvi del in analog še:

Skupina	Razpon točk	Upravičencev	Razmerje	Dodatni regres	SKUPAJ
I.	do 188	185	20	1000	185.000
II.	nad 188 — 200	371	17	900	333.900
III.	nad 200 — 230	820	14	800	656.000
IV.	nad 230 — 250	308	11	650	200.200
V.	nad 250 — 280	440	8	500	220.000
VI.	nad 280 — 310	155	5	400	62.000
VII.	nad 310 — 340	138	2	350	48.300
VIII.	nad 340	141	—	—	—
		2558			1.705.400
				+	200
					1.705.600

SKUPAJ

— učenci v gospodarstvu prejmejo regres 1.800
— delavcem, članom ZB s priznano posebno delovno dobo v dvojnem trajanju pred 1. 1. 1945 se izplača še dodatno regres 1.000
— delavkam materam — samohranilkam se izplača še dodatno regres 400
Ostanek sredstev se uporabi:
— za investicije v počitniškem domu 150
— za regresiranje oskrbnega dne 100
— za solidarnostni sklad, ki se uporabi za oddih bolnih delavcev 50

PRIKAZ FORMIRANJA IN ČRPANJA SREDSTEV REGRESA

A. FORMIRANJE MASE SREDSTEV REGRESA

1. Število delavcev v RDR $2.558 \times 2.800 = 7.162.400$
2. Število učencev v gospodarstvu $350 \times 2.100 = 735.000$
Skupaj upravičencev 2.908
Razpoložljiva masa 7.897.400

B. ČRPANJE MASE

— osnovni regres delavcev v RDR in učencev v gospodarstvu $1.800,00 \times 2.908 = 5.234.400$
— dodatni regres po opredeljeni lestvici 1.705.600
— dodatni regres upravičenim članom ZB $1.000,00 \times 39 = 39.000$
— dodatni regres mater samohranilk $400,00 \times 115 = 46.000$
— za počitniški dom in regresiranje počitniškega dne $250,00 \times 2.908 = 727.000$
— za solidarnostni sklad $50,00 \times 2.908 = 145.400$

SKUPAJ

(ostanek 200 za solidarnostni sklad)

Delavec je upravičen do regresa za letni dopust potem, ko pridobi pravico do izrabe letnega dopusta.

Predlog pripravil
kadrovski splošni sektor

Družbena samozaščita v cestnem prometu

Vzgoja in preventiva v cestnem prometu sta važni sestavni del družbene samozaščite. Organizirano družbeno skrb za prometno varnost delovnega človeka in občana so prevzeli družbeni organi — sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, ki združujejo, usklajujejo, in usmerjajo vse dejavnike družbene samozaščite pri prometnem obveščanju udeležencev v prometu. Skrb za varnost človeka v cestnem prometu zahteva načrtna prizadevanja delavcev družbeno političnih skupnosti, njihovih organov, organizacij združenega dela in drugih organizacij ter občanov, da preprečujejo in odpravljajo nevarnosti za udeležence v cestnem prometu. Le skupni in enotni usmerjeni naporji lahko imajo uspeh v humanizaciji odnosov med udeleženci v prometu, v osveščanju osebne odgovornosti in oblikovanju dolžnosti za preprečevanje objektivnih in subjektivnih dejavnikov, ki ogrožajo cestni promet. Le od skupnih naporov vseh družbenih sil lahko pričakujemo uspehe in napredek v cestno-prometni samozaščiti.

Tako tudi zakon o temeljnih varnostih v cestnem prometu določa, da morajo organizacije združenega dela ter druge organizacije in organi, ki opravljajo javni prevoz in prevoz za lastne potrebe, organizirati in stalno opravljati kontrolo voznikov, da izpolnjujejo predpisane delovne pogoje in o tehnični brezhibnosti vozil ter izpolnjevanju drugih ukrepov, od katerih je odvisna varnost cestnega prometa. S tem je podana tudi velika skrb za prometno-preventivno dejavnost kot del družbene samozaščite. Prometno-preventivna dejavnost se je tako vključila v našo samoupravno organiziranost in postaja važen vsebinski element samoupravljanja. Delovni človek je odgovoren za vse, kar se v družbi dogaja, zato mora biti bolj zainteresiran za to, kaj se dogaja in dela v njegovem in družbenem interesu in k temu prispevati svoj delež.

Naloge prometno-preventivne dejavnosti kot sestavni del družbene samozaščite niso omejene zgolj ozko na dosledno spoštovanje prometne zakonodaje, ampak narekuje prometna varnost obsežne preventivne in vzgojne ukrepe pri voznikih, kakor tudi v prometno-teh-

(Nadaljevanje na 8. strani)

Uspelo tekmovanje v Črni na Koroškem

V soboto, dne 9. 2. 1980 je bilo VII. tradicionalno tekmovanje v veleslalomu in prvo tekmovanje v tekih delovne organizacije »Merx« Celje. Tekmovanje je pripravila TOZD Prodaja Ravne na Koroškem skupaj s smučarskim klubom iz Črne v Črni na Koroškem.

Kljub težavam s snegom in nenadni odjugi moramo pohvaliti prizadevne delavce pri SK Črna, saj so s pomočjo snežnega cementa odlično pripravili progo za veleslalom. Tekmovanja se je udeležilo preko 50 tekmovalcev iz desetih temeljnih organizacij, ki so bili izredno navdušeni nad gostoljubnostjo domačinov.

Tekmovalka so bile razdeljene v dve skupini: do 30 let in nad 31 let, tekmovalci pa v tri skupine: do 30 let, od 31 — 40 let in nad 41 let. Vsi so tekmovali na isti progi, dolžine 950 m z višinsko razliko 160 m in z 29 vratici.

REZULTATI (veleslalom)

Kategorija B — ženske nad 31 let

1. JAMNIK Fanika (TOZD prodaja Ravne)	1 : 15,44
2. RATEJ Alenka (DSSS Celje)	1 : 17,65
3. PETAUER Marija (TOZD prodaja Celje)	1 : 20,22
4. POLJSKI Elizabeta (TOZD pekarn in slaščiarn Celje)	1 : 53,60

Kategorija A — ženske do 30 let

1. REPANŠEK Roža (TOZD prodaja Ravne)	0 : 53,51
2. GORIČAN Irena (TOZD prodaja Slovenj Gradec)	0 : 54,03
3. REPANŠEK Alenka (TOZD prodaja Ravne)	0 : 55,43
4. JELEN Majda (TOZD prodaja Ravne)	0 : 56,82
5. PAJENK Bruna (TOZD prodaja Ravne)	0 : 57,88
6. OJSTRSEK Vera (TOZD prodaja Laško)	1 : 04,84

Kategorija C — moški nad 41 let

1. LEKŠE Franc (TOZD prodaja Slovenj Gradec)	0 : 51,69
2. HRIBERSEK Brane (TOZD transport in obrtne storitve)	0 : 53,04
3. JUKIČ Dušan (TOZD prodaja Ravne)	1 : 00,45
4. URANC Rafael (TOZD prodaja Ravne)	1 : 03,86

Kategorija B — moški od 31 do 40 let

1. SAVELLI Milan (TOZD prodaja Ravne)	0 : 46,48
2. CEKUTA Miro (TOZD transport in obrtne storitve)	0 : 49,06
3. LAKOVSEK Vinko (TOZD prodaja Slovenj Gradec)	0 : 53,69
4. NAGLIČ Albin (TOZD prodaja Slovenj Gradec)	0 : 54,30
5. KOVAČIČ Alojz (TOZD grosist Celje)	0 : 54,70
6. FIDLER Jernej (TOZD transport in obrtne storitve)	0 : 54,99

Kategorija A — moški do 30 let

1. JOVAN Ljubo (TOZD transport in obrtne storitve)	0 : 42,46
2. POPIČ Emil (TOZD prodaja Slovenj Gradec)	0 : 45,04
3. HENDLER Zoran (TOZD prodaja Slovenj Gradec)	0 : 46,24
4. GREGOR Emil (TOZD prodaja Slovenj Gradec)	0 : 46,64
5. VAČUN Milan (TOZD prodaja Ravne)	0 : 47,85
6. KOLAREC ZLATKO (TOZD prodaja Laško)	0 : 48,58

Zaradi lažjega pregleda smo zapisali šest najbolje uvrščenih po posameznih kategorijah. Kategorija A (moški) je bila najštevilnejša, saj je bilo v njej 20 tekmovalcev uvrščenih.

EKIPNA UVRSTITEV:

1. TOZD PRODAJA RAVNE: (Repanshek Roža, Savelli Milan, Vačun Milan)	2 : 27,84
2. TOZD PRODAJA SLOVENJ GRADEC: (Goričan Irena, Lekše Franc, Popič Emil)	2 : 30,76
3. DSSS CELJE: (Ratej Alenka, Kolar Jože, Čmer Mitja)	3 : 35,74

REZULTATI (teki)

Proga za tek moški je bila dolga 4 km, za ženske pa 2 km z višinsko razliko 50 m.

Ženske

1. URSIČ Marjana (TOZD prodaja Ravne)	13 : 29,00
2. PAJENK Bruna (TOZD prodaja Ravne)	13 : 47,01
3. JAMNIK Fanika (TOZD prodaja Ravne)	15 : 36,01

Kombinacija (veleslalom — teki):

1. PAJENK Bruna (TOZD prodaja Ravne)	14 : 44,89
2. URSIČ Marjana (TOZD prodaja Ravne)	15 : 13,62
3. JAMNIK Fanika (TOZD prodaja Ravne)	16 : 51,45

DRUŽBENA SAMOZAŠČITA V CESTNEM PROMETU

(Nadaljevanje s 7. strani)

nični operativi, kjer je začetek varnosti ali nereda in nezgod.

Številke nas npr. zgovorno pričajo, da je dobra tretjina motornih vozil zavržena na tehničnih pregledih, pri čemer tudi avtobusi in tovornjaki niso nikakršna izjema, saj se tudi pri njih pojavlja serija napak celo na zavorah ali krmilnem mehanizmu, ki usodno vplivajo na varno vožnjo.

Taki in drugi podatki nas prav gotovo prepričajo o pomanjkanju samozaščitne zavesti in izredno slabo organizirano notranjo tehnično kontrolo v organizacijah združenega dela kot bistveni element varnosti na cestah.

Prometne varnosti seveda ni mogoče zagotavljati samo z boljšim izvajanjem notranje kontrole, ampak se morajo organizacije združenega dela in posamezniki še bolj kot doslej vključiti v družbeno samozaščito človeka. Vsakdo izmed nas je namreč udeleženec v prometu bodisi kot pešec ali voznik kateregakoli vozila, zato je potrebno zagotavljati prometno varnost tudi tako, da bomo vse občane seznanjali z novostmi s področja prometnih predpisov, s prometnimi razmerami, z etiko med udeleženci v prometu ter s prometno vzgojo v najširšem smislu.

Vse navedene ugotovitve vodijo k zahtevi, da mora postati tehnična brezhibnost vozil, izboljšanje prometnih površin ter nenehno vzgajanje in osveščanje udeležencev cestnega prometa predmet skrbnejše obravnave in odgovornosti, saj bomo samo tako lahko brzdali naraščanje prometnih nesreč in zaradi njih velikega družbenega zla izgube v proizvodnji, stroške zdravljenja, invalidnosti in drugih materialnih izgub, zlasti pa obvarovali dragoceno človeško življenje.

Pri uresničevanju teh nalog ima pomembno vlogo povezovanje v občinskih organih za preventivo in vzgojo v cestnem prometu in organih za splošni ljudski odpor ter družbeno samozaščito v krajevnih skupnostih. Le tako in z vsetransko podporo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, v prvi vrsti sindikatov in SZDL, je pričakovati več varnosti na naših cestah.

Danes, ko posvečamo največjo pozornost organizaciji in delu družbene samozaščite, je zadnji čas, da vsi udeleženci v cestnem prometu in celotna družba posvetimo varnosti cestnega prometa čim več pozornosti. Velik porast motornih vozil in s tem povečan promet narakujejo potrebo maksimalnega prizadevanja za ohranitev vsaj znošne prometne varnosti. Danes je v SR Sloveniji 15-krat več motor-

(Nadaljevanje na 9. strani)

Moški

1. SAVELLI Milan (TOZD prodaja Ravne)	17 : 00,00
2. VACUN Milan (TOZD prodaja Ravne)	18 : 51,00
3. ČMER Mitja (DSSS Celje)	19 : 50,08
4. LEKŠE Franc (TOZD prodaja Slovenj Gradec)	20 : 58,06
5. HENDLER Zoran (TOZD prodaja Slovenj Gradec)	21 : 32,07
6. STEPIŠNIK Edi (TOZD pekarn in slaščičarn Celje)	21 : 45,02
Kombinacija (veleslalom — teki)	
1. SAVELLI Milan (TOZD prodaja Ravne)	17 : 46,48
2. VACUN Milan (TOZD prodaja Ravne)	19 : 38,85
3. ČMER Mitja (DSSS Celje)	21 : 05,37

Mitja Čmer

DRUŽBENA ZAŠČITA V CESTNEM PROMETU

(Nadaljevanje z 8. strani)

nih vozil; 3-krat več avtobusov in 5-krat več potnikov v njih, ki potujejo 4-krat dlje; 4-krat več je javnih tovornjakov, ki prepeljejo 7-krat več tovora 7-krat dlje, 2-krat več je lastnih tovornjakov, ki prepeljejo dvainpolkrat več tovora 3-krat dlje kot pred petnajstimi leti. Ob teh podatkih pa ne pozabimo, da imamo relativno malo dobrih cest. Zato tudi zaradi neustreznih pogojev, prav tako pa tudi zaradi nezadostnih preventivnih in vzgojnih ukrepov nesorazmerno raste število cestnoprometnih nezgod s hudimi posledicami za udeležence v prometu in z veliko materialno škodo, kar slabi kvaliteto prometa. Cestni promet predstavlja poseben problem, ki ga je potrebno reševati z vidika varnosti. Vso pozornost je potrebno posvetiti vrsti zahtevam, ki so posledica gostote prometa, relacije prevoza, te-

hničnega stanja vozil, obsega in različnosti prometa, delovnega časa in počitka voznikov, izobraževanja itd. Tem vprašanjem je dal poseben poudarek tudi Zakon o temeljnih varnosti v cestnem prometu, ki v uvodnih določilih nalaga prizadetim organizacijam združenega dela, drugim organizacijam in organom dolžnost, da skrbijo za dobro stanje javnih cest, voznikov in vozil ter tako izpolnjuje zahteve varnosti cestnega prometa. Vendar samo predpisi perečega problema varnosti ne bodo rešili. Izvajanje zakonskih določil in prizadevanje vseh nas pa vendarle lahko stanje varnosti prometa izboljša.

Neskladja med razvojem cestnega omrežja in naraščanja prometa nujno spremljajo prometne nezgode s človeškimi žrtvami in materialno škodo. Podatki kažejo, da se objektivni vzroki in okoliščine, v katerih se odvija cestni promet, sicer izboljšujejo, toda mnogo počasneje kot se večajo določeni negativni elementi cestnega pro-

meta. Zaradi številčnosti in hudih posledic uvrščamo cestnoprometne nezgode med primarne družbene probleme. Podatki o cestnih nezgodah so pokazatelj razmer na cestah in stopnje prometne varnosti, obenem pa so tudi poglavitni pokazatelj in dejavnik pri sprejemanju in usmerjanju varnostnih ukrepov v cestnem prometu.

Med vzroki prometnih nesreč so že nekaj let zapovrstjo štirje jezdec naše cestne apokalipse: nemarna hitrost, alkohol, neupoštevanje prednosti in nepravilnosti pešcev — torej sami subjektivni faktorji so najpogostejši vzroki najtežjih prometnih nesreč.

Med povzročitelji cestno-prometnih nezgod z najhujšimi posledicami so vozniki motornih vozil najpogostejši, sledijo pešci in kolesarji, pa motoristi in drugi.

Vidimo torej, da je človek kot subjekt prometa najvažnejši dejavnik varnosti. Njegova varnost je odvisna od njegovih ukrepov, njegovega ravnanja in vedenja. Posledice prometnih nezgod so številne in hude kljub vsestranskemu prizadevanju pristojnih organov in družbenih dejavnikov, da zmanjšajo obseg in posledice prometnih nezgod.

Več kot 700 mrtvih letno, več kot 300 smrtno ponesrečenih v zadnjih petih letih v SR Sloveniji, več kot 40.000 mrtvih v zadnjih 10 letih na cestah SFRJ. To so številke, ki nas silijo v razmišljanje, kdaj bo konec morije na naših cestah? Ali ni to prehud davek naše generacije in prehudo osebno in družbeno zlo?

Kaj menijo o prometu naši šolarji?

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri celjski občini je imel široko zasnovan delovni program, ki je zajemal vzgojo predšolske, osnovnošolske in srednješolske mladine ter vzgojo odraslih. Poleg vzgoje je bilo delo sveta usmerjeno tudi na preučevanje cestno prometne problematike. Poseben poudarek je bil na problematiki stanja hitro naraščajočega cestnega prometa. Iz bogatega poročila, ki je bilo svojčas podano, je moč zaključiti, da je svet do potankosti analiziral vzroke prometnih nesreč, ki jih je številčno prikazal v časovnih obdobjih. Lahko rečemo, da je bilo na tem področju mnogo storjenega, da pa je še število nesreč vedno pretresljivo.

Zanimiv so spisi pionirjev in pionirk, v katerih opisujejo svoja spoznanja o prometu ter o obnašanju udeležencev. Ob takih kritič-

nih zapisih se moramo zamisliti. Poglejmo kaj pišejo:

ŠTRAUS Milica, učenka 4. razreda osnovne šole Strmec, ki je dala spisu naslov: CESTA — MORISČE.

Vsak dan slišimo, da se zgodi na cestah mnogo nesreč. Res je. Namesto da bi se veselili lepih, urejenih cest, se jih bojimo. Bojimo zato, ker vozniki divjajo po njih, namesto da bi upoštevali pravila za vožnjo.

Tudi naša cesta, ki vodi mimo šole proti Vitanju, je bila prej slaba. Letos bo minilo dve leti, kar so jo asfaltirali. In prav od takrat se je zgodilo na tej cesti že več nesreč. Med njimi je bilo nekaj težkih. Hudo prometno nesrečo je utrpela na njej naša nekdanja učiteljica, ki se je peljala kot sovoznica v osebnem avtomobilu. Nič ni bila kriva, tudi njen sin, ki

jo je vozil, ni bil kriv. A oba sta se znašla v celjski bolnišnici: ona težko poškodovana, sin manj. Koliko bolečin je morala pretrpeti! A ostala je živa. Toda sleherni dan, ko hodim v šolo, se zgrozim ob znamenju na cesti, ki stoji tik ob domu te tovarišice učiteljice. Tam se je smrtno ponesrečil voznik kolesa na motor. Bilo je to zvečer. Vračal se je domov. Le dober kilometer od doma je obležal in se ni več vrnil k svojim. Ni bil kriv. Vozil je pravilno. Kdo ga je povozil, še danes ne vedo. Le sumijo voznika, ki je vozil z nezasedenimi lučmi, ker je le nekaj sto metrov vstran ob istem času tudi povzročil prometno nesrečo, v kateri so bili člani iste družine, kot pokojni voznik kolesa na motor. Strašno je bilo. Še vedno se tega spominjam.

(Nadaljevanje na 10. strani)

(Nadaljevanje z 9. strani)

Zdaj stoji ob cesti znamenje. Tam goriyo svečke, vedno je tudi šopek cvetja. Domači hudijo tja z bolečino v srcu. Hočejo očeta, a njega ne bo nikoli več. Tiho počiva na pokopališču.

Vsakogar, ki hodi tod mimo, stisne pri srcu in opozori na previdnost. Žal vozniki vedno bolj divjajo po tej cesti. Divjajo mimo šole. Ne upoštevajo znakov in ne pravil. O tem se v šoli pogovarjamo. Kako prav bi bilo, ko bi milničniki tudi tu ustavljali take voznike in jih kaznovali. Mogoče pa bi le to pomagalo rešiti na cesti kako življenje.

SREBOT Joži, učenec 3. razreda osnovne šole Frankolovo pod naslovom »PEŠEC HODI« piše:

Včasih pomislimo, ali ne bi bilo na svetu mnogo bolj veselo, ko bi ne bilo toliko tragičnih dejanj, pa tudi veliko žrtev prometa. Tu je kriva prevelika hitrost, utrujenost, alkohol, neprevidnost... Pa vendar niso vedno krivi vozniki. Nema lokrat je ravno pešec tisti, ki zakrivi prometno nesrečo. Včasih mislimo, da so le otroci taki nepridipravi, ki se nenadoma pojavijo na cesti. V resnici pa so mnogokrat krivi odrasli. Kaj vse počenajo otroci na cesti? Radi se vozijo s kolesi, pa ne poznajo prometnih predpisov, radi s kolesi tekmujejo drug ob drugem, se zapodijo v dir, če drugače ne gre se še primejo za ramena in hura — ah, potem pa groza! Gre do iz šole ali v šolo, pa niti ne pomislijo, kje je tista leva stran, po kateri bi morali hoditi, kjer ni prehoda za pešce. Ne upoštevajo utripajočih luči, semaforjev, cesto prečkajo ob rdeči luči... Tudi ponoči so otroci v hudi nevarnosti posebno, če ne nosijo svetlečih znakov ali oblačil. Vse to vam lahko povem jaz, strokovnjak na svojem delovnem mestu pešca. Da, zares strokovnjak moraš biti, če takole ob tolikih nevarnostih preideš pot varno. Če se ti pa v življenju niti enkrat ne pripeti nič, potem svoj nasvet razkrij, morda bo ohranil veliko življenj. Prav zares bi bilo potem lepo in tvoja mamica, vse mamice ne bi imele toliko skrbi ob svojih otrocih in jaz pešec, bi bil brez nevarnosti v prometu.

Olga MAYER, učenka 8. b razreda Osnovne šole Veljka Vlahovića iz Celja v svojem spisu o prometu z naslovom: »MOJA DRUŽINA IN PROMET« piše:

Danes si težko predstavljamo družino brez kakršnegakoli prometnega sredstva. To je lahko kolo, motorno kolo ali osebni avto. Seveda udeleženci v prometu niso le lastniki vozil, ampak tudi pešci in

uporabniki javnih prevoznih sredstev. Zaradi takšnih razmer si mora vsak posameznik izoblikovati odnos do prometa. Z njim se srečujemo že kot otroci, ko nas starši navajajo izvrševati njegova najosnovnejša pravila, živimo z njim nenehno, do konca življenja.

Spominjam se, kako sem kot majhen otrok doživljala promet. To je bil zame pojem, poln nerazumljivih pravil in znakov, ki ga nisem razumela in se tudi nisem trudila, saj je bil zame nerazumljiv klobčič. Zavedala sem se le občutka strahu in nelagodnosti, kadar sem prišla z njim v stik, saj so mi nenehno govorili o nevarnosti, ki je povezana z njim.

Sedaj, čeprav sem starejša, tisti otroški strah ni izginil. Seveda ni več tako meglen in nejasen, kot je bil takrat. Celu koristen je, saj me sili k previdnosti, ki mi ne pri- nesce hujšega, kot da dalj časa stojim pred prehodom za pešce in se pazljivo oziram.

Povsem drugačne odnose do prometa imamo naša družina in jaz kot posameznik, kadar smo v osebni avtomobilu. Osebni avto tretiramo le kot sredstvo, ki pomaga krajšati razdalje. Kolikokrat nam je naš stari rumeni »folksvagen« pomagal prebroditi tistih sto deset kilometrov, ki nas delijo od najbližnjih sorodnikov! In kolikokrat nas je popeljal na čudovite izlete v gore! V trenutkih, ko se vsa družina znajde v avtu, se razvije med nami dodatna solidarnost. Med nami tremi otroki, ki smo stisnjeni na zadnjem sedežu, izginejo vse zdražbe in zbadanja, ki so v navadi doma. Pogovarjamo se, se smejimo dovtipom in kažemu drug drugemu zanimivosti, ki se vrstijo ob poti. Redki, toda najljepši so trenutki, ko vsi pojemo. Takrat se v ozkem prostoru prepletajo globok očetov in prijeten mamin glas, med oba pa se plaho vmešavajo tudi naši trije glasovi. Proti koncu tiste, v desetih letih neštetokrat premerjene poti ob Savinji in Savi, del družine navadno zaspi. Budna ostaneva oče in jaz. Kako prijetno je sedeti v popolni tišini, poslušati oddaljeno brnenje avtomobilskega motorja, opazovati s soncem obsijano pokrajino ali poslušati šum dežnih kapelj na strehi in oknih in biti miren, povsem miren. Takrat opazujem pokrajino, ki ji skoraj vsako podrobnost že znam na pamet, in je vendar vsakič drugačna. V meni vre neko praznično razpoloženje z drobno primesjo veselja ali žalosti, kar je odvisno od tega, ali gremo ali se vračamo iz vikenda, ki pa nam je vedno prekratek.

Koliko bi lahko pisala na to temo, lahko bi opisovala izlete v gore, vožnje po pustih, makadam-

skih cestah, ljudi, ki so nam izkazali pomoč ob različnih priložnostih, njihovo solidarnost in še mnogo drugih prigod. Toda tisti, ki bi želel opisati vse trenutke, bi rabil debele knjige in lahko bi pisal neskončno dolgo. Saj v prometu je toliko variacij in v odnosu do prometa toliko podrobnosti, kolikor je posameznikov in kolikor trenutkov doživi vsak izmed njih.

Mislim, da smo na tem področju mnogo naredili in da se je svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu lotil reševanja določenih vprašanj s polno odgovornostjo. Rezultati, ki jih žal zaradi obsežnosti ne moremo prikazati v našem glasilu, kažejo na to, da je prometna vzgoja predšolskih otrok in prometna vzgoja na osnovnih šolah pokazala velike uspehe. V uspešno prometno vzgojo predšolske mladine v Vzgojno varstvenih zavodih pa se vsako leto z večjim razumevanjem vključuje tudi kolektiv Zavarovalne skupnosti Triglav

— Območna skupnost Celje. Denarna odškodnina za bolečine in event. invalidnost osebe, ki je bila udeležena v prometni nesreči je le ublažitev trenutnega stanja v času, ko ponesrečenec išče psihično ravnovesje in stremi k popolni rehabilitaciji. Večkrat sta to le želja in trdna volja, kateri tudi sodobna medicina ni kos. Zato naj bdi med nami stalna previdnost ob dejstvu, da so ceste v Sloveniji terjale v zadnjih petih letih več kot 3000 smrtno ponesrečenih in več kot 40.000 mrtvih v zadnjih 10 letih na cestah SFRJ. Ali ni to prehud davček naše generacije in prehudo osebno in družbeno zlo?

Urednik

merx/vestnik

Urejuje uredniški odbor:

MOJSILOVIČ Bogomir, dipl. oec.

PEŠEC Janez, oec.

POSINEK Romana

URATARIČ Breda, dipl. ing.

PLANKO Vera

Odgovorni urednik:

CMER Ladislav, dipl. iur.

Izhaja mesečno

Tisk:

TOZD Papirkonfekcija Krško
Naklada 2900 izvodov